

असंघटित कामगारांकरीता प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजना (PM-SYM) व लघु व्यापाऱ्यांकरीता राष्ट्रीय निवृत्ती योजना (NPS-Traders) या दोन योजनांसाठी राज्यस्तरीय संनियंत्रण समिती व जिल्हास्तरीय अंमलबजावणी समिती स्थापन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- संकीर्ण-३३१९/प्र.क्र.९८/काम-७अ,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक :- २८ नोव्हेंबर, २०१९

संदर्भ :- श्रम एवं रोजगार मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. D.O.No. M-21020/06/2019-RW, दि. २७ सप्टेंबर, २०१९.

प्रस्तावना :-

असंघटित कामगारांकरीता प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजना (PM-SYM) व लघु व्यापाऱ्यांकरीता राष्ट्रीय निवृत्ती वेतन योजना (NPS-Traders) या दोन योजना भारत सरकारने लागू केल्या आहेत. या योजनेच्या संबंधातील विविध मुद्यांवर चर्चा करण्यासाठी दि. १९/११/२०१९ रोजी सकाळी ११.०० वाजता दूरचित्रवाणी परिषद (video Conference) आयोजित करण्यात आली होती. सदर दूरचित्रवाणी परिषदेमध्ये असंघटित कामगारांकरीता प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजना (PM-SYM) व लघु व्यापाऱ्यांकरीता राष्ट्रीय निवृत्ती योजना (NPS-Traders) या दोन योजनांसाठी राज्य स्तरीय संनियंत्रण समिती व जिल्हास्तरीय अंमलबजावणी समिती तातडीने स्थापन करण्याचे निदेश श्रम व रोजगार मंत्रालय, भारत सरकार यांचे स्तरावरून देण्यात आलेले आहेत. उपरोक्त निदेश विचारात घेऊन प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजना (PM-SYM) व लघु व्यापाऱ्यांकरीता राष्ट्रीय निवृत्ती योजना (NPS-Traders) या दोन योजनांसाठी राज्यस्तरीय संनियंत्रण समिती व जिल्हास्तरीय अंमलबजावणी समिती स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

असंघटित कामगारांकरीता प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजना (PM-SYM) व लघु व्यापाऱ्यांकरीता राष्ट्रीय निवृत्ती योजना (NPS-Traders) या दोन योजनांचे लाभ मिळावे यासाठी लाभार्थ्यांची नोंदणी, योजनांची प्रसिध्दी यासारख्या बाबी यशस्वीपणे राबविण्यासाठी राज्यस्तरीय संनियंत्रण समितीची रचना व कार्य खालीलप्रमाणे राहिल :-

राज्यस्तरीय संनियत्रण समिती

१)	मा. मुख्य सचिव	-	अध्यक्ष
२)	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, (कामगार)	-	सदस्य सचिव
३)	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव, गृहनिर्माण विभाग	-	सदस्य
४)	अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग	-	सदस्य
५)	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव, उद्योग विभाग	-	सदस्य
६)	प्रधान सचिव, माहिती तंत्रज्ञान विभाग (डिजिटल इंडिया/ नागरीक सुविधा केंद्र)	-	सदस्य
७)	प्रधान सचिव, ग्रामविकास विभाग	-	सदस्य
८)	प्रधान सचिव, कृषी विभाग	-	सदस्य
९)	प्रधान सचिव, नगरविकास विभाग	-	सदस्य
१०)	प्रधान सचिव/ सचिव (महिला व बालविकास विभाग)	-	सदस्य
११)	प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग	-	सदस्य
१२)	प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	-	सदस्य
१३)	प्रधान सचिव मत्स्यव्यवसाय विभाग	-	सदस्य
१४)	वस्तु व सेवा कर (G.S.T.), आयुक्त, महाराष्ट्र शासन	-	सदस्य
१५)	संचालक माहिती व जनसंपर्क संचालनालय	-	सदस्य
१६)	कामगार आयुक्त, मुंबई	-	सदस्य
१७)	विकास आयुक्त (अ.का), मुंबई	-	सदस्य
१८)	नागरी सुविधा केंद्र राज्य प्रतिनिधी	-	सदस्य
१९)	आयुर्विमा महामंडळ विभागीय/वरीष्ठ शाखा/शाखा व्यवस्थापक (राज्य)	-	सदस्य
२०)	अध्यक्ष / सचिव राज्यस्तरीय संघटना / युनियन / फेडरेशन (असंघटित कामगार इमारत व इतर बांधकाम कामगार, स्वयंसहाय्यता गट (राष्ट्रीय शहरी जीवन्नोन्नती मिशन व राष्ट्रीय ग्रामीण जीवन्नोन्नती मिशन), घरेलू कामगार , विटभट्टी कामगार, आशा वर्कर्स, अंगणवाडी वर्कर्स, फेरीवाले, रिक्षाचालक, शेतमजूर, मनरेगा मजूर, मासेमारी करणारे व इतर कामगार) या संघटनांच्या प्रतिनिधींपैकी मा. मुख्य सचिव यांनी निश्चित केलेले एकूण दोन प्रतिनिधी	-	सदस्य
२१)	अध्यक्ष/सचिव, राज्यस्तरीय संघटना/युनियन (दुकानदार/ लघु व्यापारी)	-	सदस्य

राज्यस्तरीय संनियत्रण समितीची कार्ये खालीलप्रमाणे असतील :-

१. प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजनेचे लाभार्थी (PM-SYM) व राष्ट्रीय निवृत्ती योजना (NPS-Traders) लागू असलेल्या लघुव्यापाऱ्यांच्या ऑनलाईन पद्धतीने जिल्हाधिकारी/जिल्हादंडाधिकारी स्तरावरील नोंदणीच्या प्रगतीचे परिक्षण व नियंत्रण करणे.
२. क्षेत्रीय स्तरावरील नागरी सुविधा केंद्रे व ई-जनसुविधा केंद्राच्या कामकाजावर नियंत्रण ठेवणे व प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजनेचे (PM-SYM) व राष्ट्रीय निवृत्ती योजनेचे (NPS-Traders) लक्ष्य पूर्ण होण्यासाठी प्रयत्न करणे. मनरेगा मजूर स्वयंसहाय्यता गट (राष्ट्रीय शहरी जीवन्नोन्नती मिशन व राष्ट्रीय ग्रामीण जीवन्नोन्नती मिशन), घरेलू कामगार, वीटभट्टी कामगार, आशा वर्कर्स, अंगणवाडी वर्कर्स, फेरीवाले, शिक्षाचालक, शेतमजूर, मनरेगा मजूर, मासेमारी करणारे व इतर कामगार, इमारत व इतर बांधकाम कामगार, मध्यान्ह भोजन वर्कर्स यासारख्या असंघटित कामगारांच्या गटांचे लक्ष्य पूर्ण होण्यावर भर देणे व त्यासंदर्भातील कामाच्या प्रगतीवर नियंत्रण ठेवणे.
३. प्रधानमंत्री जीवन ज्योती बीमा योजना/राष्ट्रीय स्वास्थ्य विमा योजनेच्या लाभार्थ्यांची प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजनेमध्ये नोंदणी करणे.
४. लघु व्यापाऱ्यांसाठी राबविण्यात येत असलेल्या राष्ट्रीय निवृत्ती योजनेमध्ये दुकानदार व लघुव्यापारी यांच्या मोठ्या गटांची नोंदणी होण्याचे लक्ष्य पूर्ण करण्यावर नियंत्रण ठेवणे.
५. असंघटित कामगार व लघुव्यापाऱ्यांच्या कल्याणाकरीता काम करणाऱ्या कामगार संघटना/असोशिएशन/नागरी संस्था यांच्या सदस्यांची राष्ट्रीय निवृत्ती योजनेमध्ये नोंदणी होण्यासाठी प्रयत्न करणे.
६. असंघटित कामगार व लघुव्यापाऱ्यांकरीता स्वतंत्रपणे जिल्हास्तरीय व नागरी सुविधा केंद्रांस्तरीय लहान व मोठ्या नोंदणी कार्यशाळा नियमितपणे कार्यान्वीत करणे.
७. प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजना (PM-SYM) व राष्ट्रीय निवृत्ती योजनेच्या (NPS-Traders) लाभार्थ्यांना माहिती, शिक्षण व संवाद (IEC) साधण्यासाठी तसेच कामगार आयुक्त व इतर सरकारी यंत्रणांमार्फत योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी रुपरेषा विहित करणे.
८. चर्चासत्र, सेमिनार, सार्वजनिक सभा, विद्यार्थ्यांचा सहभाग, युनिव्हर्सिटीज, महाविद्यालये, वाहिन्या, वृत्तपत्रे, कार्यशाळा, पत्रके, पोस्टर्स, बॅनर, जिल्हा कामगार अधिकारी/जिल्हा उद्योग केंद्रामधील मदत केंद्रे/कौशल्य विकास केंद्रे/इतर जिल्हास्तरीय अधिकारी यांच्या माध्यमातून राज्यव्यापी जनजागृती कार्यक्रमांची अंमलबजावणी करणे व त्यांचे परीक्षण करणे.
९. या समितीकडे येणाऱ्या जनतेच्या तक्रारींचे निराकरण करणे.
१०. ३ महिन्यांतून एकदा समितीची बैठक घेणे.

असंघटित कामगारांकरीता प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजना (PM-SYM) व लघु व्यापाऱ्यांकरीता राष्ट्रीय निवृत्ती योजना (NPS-Traders) या दोन योजनांचे लाभ मिळावे यासाठी लाभार्थ्यांची नोंदणी, योजनांची प्रसिध्दी यासारख्या बाबी यशस्वीपणे राबविण्यासाठी स्थापना करावयाच्या जिल्हास्तरीय अंमलबजावणी समितीची संरचना खालीलप्रमाणे असेल :-

जिल्हास्तरीय अंमलबजावणी समिती

१)	जिल्हाधिकारी तथा जिल्हादंडाधिकारी	-	अध्यक्ष
२)	सरकारी कामगार अधिकारी/सहायक कामगार आयुक्त	-	सदस्य सचिव
३)	जिल्हापरिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी	-	सदस्य
४)	जिल्हा आरोग्य अधिकारी	-	सदस्य
५)	जिल्हा उद्योग अधिकारी	-	सदस्य
६)	गटविकास अधिकारी	-	सदस्य
७)	जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था	-	सदस्य
८)	उपायुक्त, वस्तु व सेवा कर	-	सदस्य
९)	श्रम एवं रोजगार मंत्रालय, भारत सरकार यांनी जिल्हास्तरावर नियुक्त केलेला एक अधिकारी	-	सदस्य
१०)	नगरपालिका मुख्याधिकारी	-	सदस्य
११)	राष्ट्रीय सूचना विज्ञान केंद्राचे (NIC) जिल्हास्तरीय अधिकारी	-	सदस्य
१२)	आयुर्विमा महामंडळाचे जिल्हास्तरीय वरीष्ठ शाखा व्यवस्थापक/ शाखा व्यवस्थापक	-	सदस्य
१३)	समाजकल्याण अधिकारी/राष्ट्रीय शहरी जीवन्नोन्नती मिशन व राष्ट्रीय ग्रामीण जीवन्नोन्नती मिशनचे जिल्हास्तरीय अधिकारी/महिला व बालविकास अधिकारी/माहिती व जनसंपर्क अधिकारी/जिल्हा प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षण अधिकारी/कृषी अधिकारी/मत्स्य अधिकारी/राष्ट्रीय स्वास्थ्य मिशन/सर्व शिक्षा अभियान	-	सदस्य
१४)	नागरी सुविधा केंद्राचे जिल्हा समन्वयक	-	सदस्य
१५)	अध्यक्ष/सचिव (मनरेगा मजूर स्वयंसहाय्यता गट (राष्ट्रीय शहरी जीवन्नोन्नती मिशन व राष्ट्रीय ग्रामीण जीवन्नोन्नती मिशन), घरेलू कामगार, वीटभट्टी कामगार, आशा वर्कर्स, अंगणवाडी वर्कर्स, फेरीवाले, रिक्षाचालक, शेतमजूर, मनरेगा मजूर, मासेमारी करणारे व इतर कामगार, इमारत व इतर बांधकाम कामगार, यासारख्या असंघटित कामगारांच्या राज्यस्तरीय युनियन्स व संघटना) यांचे जिल्हाधिकारी यांनी निश्चित केलेले एकूण ४ प्रतिनिधी	-	सदस्य
१६)	दुकानदार व लघुव्यापाऱ्यांच्या जिल्हास्तरीय युनियन्स व संघटनांचे अध्यक्ष / सचिव	-	सदस्य

जिल्हास्तरीय अंमलबजावणी समितीची कार्ये खालीलप्रमाणे असतील :-

१. प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजनेचे लाभार्थी (PM-SYM) व राष्ट्रीय निवृत्ती योजना लागू असलेल्या लघु व्यापाऱ्यांच्या (NPS-Traders) ऑनलाईन पद्धतीने नोंदणीच्या प्रगतीचे परिक्षण व नियंत्रण करणे.
२. क्षेत्रीय स्तरावरील नागरी सुविधा केंद्रे व ई-जनसुविधा केंद्राच्या कामकाजावर नियंत्रण ठेवणे व प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजनेचे (PM-SYM) व राष्ट्रीय निवृत्ती योजनेचे (NPS-Traders) लक्ष्य पूर्ण होण्यासाठी परिक्षण व नियंत्रण करणे.
३. मनरेगा मजूर स्वयंसहाय्यता गट (राष्ट्रीय शहरी जीवन्नोन्नती मिशन व राष्ट्रीय ग्रामीण जीवन्नोन्नती मिशन), घरेलू कामगार , वीटभट्टी कामगार, आशा वर्कर्स, अंगणवाडी वर्कर्स, फेरीवाले, रिक्षाचालक, शेतमजूर, मनरेगा मजूर, मासेमारी करणारे व इतर कामगार, इमारत व इतर बांधकाम कामगार, मध्यान्ह भोजन वर्कर्स यासारख्या असंघटित कामगारांच्या नोंदणीच्या कामाचे लक्ष्य पूर्ण करणे.
४. उद्योग विभागामार्फत दुकानदार व लघुव्यापाऱ्यांच्या गटांची नोंदणी राष्ट्रीय निवृत्ती वेतन योजनेमध्ये होण्यासाठी प्रयत्न करणे.
५. असंघटित कामगार आणि दुकानदार व लघुव्यापाऱ्यांच्या कल्याणाकरीता काम करणाऱ्या कामगार युनियन्स/कामगार संघटना/फेडरेशन/नागरी संस्था/अशासकीय संस्थांच्या मार्फत योजनेच्या लाभार्थ्यांच्या नोंदणीकरीता प्रयत्न करणे .
६. असंघटित कामगार व लघुव्यापाऱ्यांकरीता स्वतंत्रपणे जिल्हास्तरीय व नागरी सुविधा केंद्र स्तरावर लहान व मोठ्या नोंदणी कार्यशाळा नियमितपणे कार्यान्वीत करणे .
७. इमारत व इतर बांधकाम कामगार/आशा वर्कर्स/अंगणवाडी वर्कर्स/मनरेगा मजूर/घरेलू कामगार/मध्यान्ह भोजन मजूर आणि मासेमारी करणारे कामगार यांच्या नोंदणीवर लक्ष ठेवणे.
८. प्रधानमंत्री जिवन ज्योती विमा योजना/राष्ट्रीय स्वास्थ्य विमा योजनेच्या लाभार्थ्यांची प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजनेमध्ये नोंदणी करणे.
९. प्रधानमंत्री श्रमयोगी मानधन योजनेचे (PM-SYM) व राष्ट्रीय निवृत्ती योजनेच्या लाभार्थ्यांशी माहिती, शिक्षण व संवाद साधण्यासाठी कार्यशाळा घेणे.
१०. कामगार नाका, वीटभट्टी, बांधकामाची/मजूरीची ठिकाणे/मासेमारीची ठिकाणे इ. ठिकाणी विशिष्ट गटांची नोंदणी करण्यासाठी नागरी सुविधा केंद्राच्या फिरत्या व्हॅनची व्यवस्था करणे.
११. चर्चासत्र, सेमिनार, सार्वजनिक सभा, विद्यार्थ्यांचा सहभाग, विद्यापीठे, महाविद्यालये, प्रसारमाध्यमे वाहिन्या, वृत्तपत्र, कार्यशाळा, पत्रके, पोस्टर्स, बॅनर, जिल्हा कामगार अधिकारी/जिल्हा उद्योग केंद्रामधील (DIO) मदत केंद्रे/कौशल्यविकास केंद्रे/इतर जिल्हास्तरीय अधिकारी यांच्या माध्यमातून जिल्हास्तरावर जनजागृती कार्यक्रमांची अंमलबजावणी करणे व त्यांचे परीक्षण करणे.
१२. या समितीकडे येणाऱ्या जनतेच्या तक्रारींचे निराकरण करणे.

१३.महिन्यांतून एकदा समितीची बैठक घेणे.

राज्यस्तरावर तसेच जिल्हास्तरावर स्थापन करण्यात येणाऱ्या समित्यांनी बैठक घेतल्यानंतर केलेल्या कार्यवाहीच्या प्रगतीचा अहवाल शासनास (कामगार विभाग) सादर करावा.

सदर समित्यांमधील अशासकीय संस्थांच्या/संघटनांच्या प्रतिनिधींना मानधन, प्रवास भत्ता इत्यादी देय असणार नाहीत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्र. २०१९११२८१२४५०४५४१० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(डॉ. श्रीकांत ल. पुलकुंडवार)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा.राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव (पत्राने),
- २) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
- ३) अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ४) अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ५) अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ६) प्रधान सचिव (२), नगरविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ७) प्रधान सचिव, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ८) प्रधान सचिव, कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ९) प्रधान सचिव (परिवहन), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १०) प्रधान सचिव (कामगार), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ११) प्रधान सचिव (उद्योग), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १२) प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १३) प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १४) सचिव, महिला व बालविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १५) सचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १६) सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १७) सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १८) कामगार आयुक्त, कामगार भवन, बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१,
- १९) विकास आयुक्त (असंघटीत कामगार), कामगार भवन, बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१,
- २०) सर्व उपायुक्त, महानगरपालिका,
- २१) सर्व जिल्हा आरोग्य अधिकारी,

- २२) सर्व जिल्हा उद्योग अधिकारी,
- २३) सर्व सह कामगार आयुक्त, कामगार भवन, बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१,
- २४) सर्व कामगार उप आयुक्त, कामगार भवन, बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१,
- २५) सर्व जिल्हा आरोग्य अधिकारी,
- २६) सर्व उद्योग अधिकारी
- २७) सर्व जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था
- २८) सर्व सह/उप सचिव, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- २९) सर्व अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ३०) माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई,
- ३१) निवड नस्ती कार्यासन कामगार-७अ.